

سرمقاله

دوستی دیرینه آلمان و افغانستان

حفیظ الله زکی

دبروز آلمان و افغانستان صدسالگی روابط دوستانه خود را جشن گرفتند. فرانک والتر اشتاین مایر وزیر خارجه آلمان به کابل آمد تا در این مراسم شرکت کند. از افغانستان رییس جمهور غنی، داکتر عبدالله رییس اجرائیه، اعضای کابینه و اعضای پارلمان در این مراسم اشتراک داشتند.

افغانستان در زمان امام الله خان با آلمان مناسبات سیاسی برقرار کرد و در آن زمان آن کشور در تهیه نقشه، ساخت قصر دارالامان و ساخت جاده بین قصر دارالامان تا پل آرتل با حکومت افغانستان همکاری نمود.

وزیر خارجه آلمان روابط دوستی آلمان و افغانستان را پایان ناپذیر توصیف کرده است. آلمان نخستین بار سنگ تهداب مکتب اماتی را گذاشت و از آن پس در توسعه صنعت و تجارت در افغانستان همواره همکاری افغانستان بوده است. پروژه نساجی و پروژه های بند برق و شرکت دوا سازی هوخست با همکاری آلمان در کشور به مرحله اجرا در آمده است.

آلمان در چهار دهه اخیر نیز نقش بسیار مهم و سازنده در افغانستان داشته است. هم اکنون نیز سالانه ۱۹۰ میلیون یورو برای آموزش نیروهای امنیتی به افغانستان می پردازد و سالانه ۲۵۰ میلیون یورو برای بازسازی افغانستان کمک می کند. آلمان در چهارده سال گذشته در عرصه های مختلف سرک سازی، بند برق، تهیه آب آشامیدنی و ساخت میدان هوایی به مردم افغانستان کمک کرده است و این کمک ها در بازسازی زیر بناهای کشور بسیار مؤثر و با اهمیت می باشد.

یکی از انتقاداتی که در سالهای گذشته وجود داشت، این بود که چرا قسمت زیادی از کمک های بین المللی در مصارف روزمره و امورات نه چندان مهم به هدر می رود و چرا در امورات زیر بنایی و ایجاد زیر ساخت های لازم برای توسعه و بازسازی کشور سرمایه گذاری صورت نمی گیرد؟ اما در میان کشورهای کمک کننده، آمریکا، آلمان، هند و ترکیه علاوه بر این که در راستای صلح و تأمین امنیت در افغانستان تلاش کرده اند، در عرصه بازسازی و نوآوری زیربنای کشور نیز همکاری های شایانی داشته اند.

نکنه مهم دیگری که در این مراسم از سوی وزیر خارجه آلمان عنوان شد، این بود که تیرگی روابط میان کابل و اسلام آباد به صلح و امنیت افغانستان کمک نمی کند. وی اضافه کرد که دشمنان افغانستان از تیرگی روابط دو کشور سوء استفاده کرده و روندهای سیاسی و امنیتی را به نفع خود جهت خواهند داد. وزیر خارجه آلمان تصریح کرد که برای بهبود روابط دو کشور به پاکستان خواهد رفت و با مقامات آن کشور روی مسأله افغانستان گفتگو خواهد کرد.

به نظر می رسد که این گفته وزیر خارجه آلمان از نیت نیک آلمان نسبت به مشکلات افغانستان منشأ گرفته است. بدون شک قطع رابطه با پاکستان با وجود نیازمندی های شدیدی که افغانستان به این رابطه دارد، بالاترین تأثیرات منفی را بر اوضاع امنیتی، سیاسی و اقتصادی کشور خواهد داشت. ما در مسایل امنیتی نیازمند همکاری صادقانه پاکستان هستیم و بدون همکاری آن کشور، روند صلح به بن بست می رسد و ناامنی ها افزایش پیدا می کند. پاکستان باتوجه به میزبانی ملیون ها مهاجر در بیش از سه دهه اخیر و حضور و فعالیت گروه های سیاسی کشور، نفوذ گسترده و فوق العاده در تصمیم گیری ها و تصمیم سازی های سیاسی در کشور دارد. چنانچه آن کشور بخواهد می تواند مشکلات جدی را در روند سیاسی کشور ایجاد کرده و چرخ سیاست را به بیراهه بکشاند.

ما در اقتصاد خود به پاکستان وابسته هستیم. ما سالانه حدود پنج میلیارد دلار کالا از پاکستان وارد می کنیم. ما برای ترانزیت اموال تجارتي خود به عبور از خاک پاکستان ضرورت داریم. افغانستان در آینده نزدیک نمی تواند بدبلی برای کشور پاکستان پیدا کند؛ بنابراین کشور خود بخود به بحران اقتصادی دچار شده و فقر، بیکاری و گرانی کالاهای ضروری سبب افزایش فشار بیشتر بر مردم خواهد شد.

از اینسو بسیار منطقی و معقول به نظر می رسد که به دور از احساسات و باتوجه به ضرورت های ملی، مناسبات این دو کشور به حالت عادی بر گردد. تلاش آلمان در کنار چین و آمریکا می تواند در ترمیم روابط دو کشور مؤثر واقع شود.

فقدان سیاست استراتژیک و طولانی مدت در سیاست خارجی

علی قادری

هم سیاست نزدیکی به اسلام آباد عملا به بن بست مواجه گشته است و هم همکاری دوستی هند را از دست داده است. بی ثباتی در سیاست خارجی در قبال کشور ها هزینه های سنگین برای ما در پی داشته است. نمونه بارز آن سیاست خارجی داوود خان در قبال اتحادیه جماهیر شوروی بوده است. در زمانه ای که

به اسلام آباد این خوش بینی را خلق کرده بود که ثبات سیاسی در افغانستان تضمین خواهد شد و صلح آرزوی دیرینه مردم افغانستان محقق خواهد شد. اما تلاش ها مبنی بر نزدیکی دوباره به هند نشان می دهد که حکومت وحدت ملی در تدوین سیاست خارجی در قبال این دو کشور موفق نبوده است. افغانستان در زمان

سیاست خارجی ما عقلانی و استراتژیک نبود. اما با گذشت بیش از یک سال نه تنها این مهم تحقق نیافته است بلکه راه دراز شده برای دست یافتن به منافع ملی خود دارد. اما آنچه موقیعت کشور ها در دست یابی به منافع ملی را تضعیف می کند، ماهیت سیاست خارجی به لحاظ عقلانی بودن و استراتژیک بودن آنهاست. عقلانی بودن و استراتژیک بودن سیاست خارجی موجب می شود که ابزار های تحقق سیاست خارجی به صورت عقلانی مورد استفاده قرار گیرد. یکی از ویژگی های سیاست استراتژیک در سیاست خارجی ثبات آن در قبال کشور ها برای دست یابی به منافع ملی و یا هم منافع مشترک است. اگر ثبات را یکی از ویژگی های سیاست راهبردی در نظر بگیریم، دولت افغانستان فاقد ثبات و یا اساسا فاقد سیاست استراتژیک باشد. در ذیل تلاش می شود ضربه ها و هزینه های فقدان سیاست استراتژیک را به بررسی بگیریم.

جهان به دو قطب لیبرالیسم و کمونیسم به لحاظ ایدئولوژی تقسیم شده بود ما در قطب دوم قرار داشتیم. اما بدون در نظر داشتن فاکت های این نظام از قطب با ایدئولوژی کمونیستی بریدییم. این بریدن باعث حضور قشون سرخ شوروی در افغانستان شد. در نهایت باعث جنگ ابر قدرت ها در افغانستان شد. افغانستان میدان جنگ و ابر قدرت و دو قطب نظام بین الملل شد. جدا از هزینه اقتصادی،

ریاست جمهوری حامد کرزی، توافقنامه همکاری راهبردی را امضا نموده بود که بر اساس آن شورای همکاری بین دو کشور ایجاد شده بود که به صورت دوره ای این شورا نشست های برگزار می نمود. اما در تازه ترین مورد، وزارت خارجه هند پاسخ استراتژیک به خود گرفته است بلکه بی ثبات تر نیز شده است. این عینی ترین نمونه عینی این بی ثباتی دوری از دهلی نو و نزدیکی به اسلام آباد بود. سیاست نزدیکی

عقلانی تدوین می شود و رفتار های ما را در بخش سیاست خارجی جهت دهی می کند و دست یابی به منافع ملی در خارج از کشور را ممکن می گرداند. اما با گذشت بیش از یک سال مشخص شده است که نه تنها سیاست خارجی جنبه عقلانی و استراتژیک به خود گرفته است بلکه بی ثبات تر نیز شده است. این عینی ترین نمونه عینی این بی ثباتی دوری از دهلی نو و نزدیکی به اسلام آباد بود. سیاست نزدیکی

از اپوزیسیون درون تیمی تا اپوزیسیون حقیقی

عبدالرحمن فهیمی

این چهره ها در صف بندی ها و بلوک بندی های سیاسی انتخاباتی و موقف های حکومتی برخی از آنان، اگر خوش بین باشیم، شاید خوش بینی بی جایی باشد. به نظر این نگارش، این جریان و ائتلاف سیاسی تازه تشکیل شده، به دلایل زیر نمی تواند نقش اپوزیسیون حقیقی و منتقد حکومت را بازی نماید و شاید هم به این منظور شکل نگرفته است:

۱. همه چهره های جهادی که عضویت این ائتلاف را دارند، از حمایت کنندگان سیاسی محمد اشرف غنی، نامزد انتخاباتی تیم تحول و تداوم بوده اند و اکنون نیز در اردوگاه سیاسی ارگ تعلق دارند. استاد محمد کریم خلیلی معمار تیم تحول و تداوم لقب گرفته بود و به راستی ایشان، تمام تلاش شان را کردند، تا محمد اشرف غنی به قدرت برسند. صبغت الله مجددی با شکیوه و رویکرد ویژه اش وارد بازی های انتخاباتی شد. گرچه که با استخاره های سیاسی اش

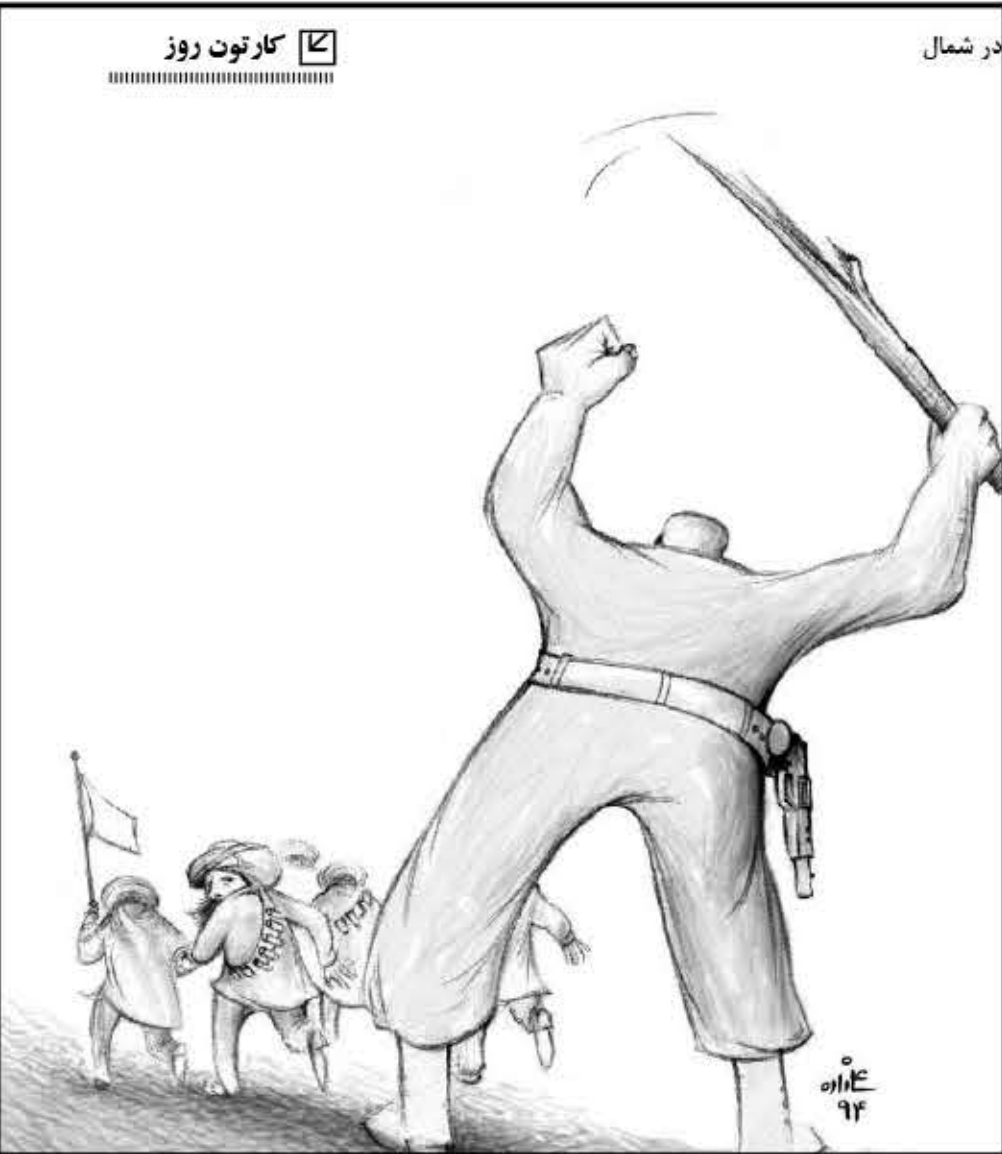
از اپوزیسیون درون تیمی تا اپوزیسیون حقیقی روز پنج شنبه پنجم سنبله، جریان سیاسی تازه اعلان شد. در این جریان، چهره های عمدتا جهادی حضور دارند. آقایان: استاد محمد کریم خلیلی، حضرت صبغت الله مجددی، پیر سید احمد گیلانی، قطب الدین هلال، قاضی محمد امین وفاق، احمد ضیاء مسعود و سید حسین انوری، عضویت دارند. با عنایت که فضای سیاسی جدید پس از انتخابات ۲۰۱۴ از نبود جریان های سیاسی اپوزیسیونی و منتقد رنج می برد، این امر قابل توجه می نماید. اما با نگاه به عضویت

شریک اند و خود یا نمایندگان سیاسی شان در پست های مهم حکومتی کار می کنند. از این رهگذر به نظر نمی رسد که بتوانند یا بخواهند که نقش اپوزیسیونی حقیقی را بازی کرده و به عنوان منتقد و نظاره گر جدی ظاهر شوند.

۲. نارضایتی از تقسیم قدرت به نظر می رسد که بحث مهم در تشکیل این ائتلاف نارضایتی از تقسیم قدرت است. همه این چهره ها از آقای غنی حمایت کرده و امکانات مالی کلان را مصرف کرده اند. از این رو توقع و انتظار داشتند تا در موقع تقسیم قدرت توجه جدی به خواسته های آن ها صورت گیرد. اما آن گونه نشد. آقای غنی نتوانست رضایت سیاسی همه همکاران اش به ویژه این چهره ها را جلب کند.

نارضایتی از تقسیم قدرت، در گفته های احمد ضیاء مسعود به خوبی نمایان بود. او هوایی ریاست اجرایی کشور را داشت و برای همین به اردوگاه غنی پیوست و تمام انتقادهای تاجیک تباران افراطی را بر جان خرید. اما به عوض ریاست اجرایی به نماینده رییس جمهور میدل شده است. کارش فقط دیدار و ملاقات و برگزاری نشست های تشریفاتی با مقام های اداری وزارت خانه هاست. استاد

طالبان، مبارزه با گروه های دهشت افکن و... حکومت را کمک کنند و در یک کلام نمی خواهند که حکومت را تنها بگذارند. ۵. یک نگرانی سیاسی مهم را می شود در چهره همه رهبران جهادی دید و خوانند. نگرانی که آن ها را واداشته تشکیل سیاسی تازه را اعلان کنند. آن ها در این فضای سیاسی پست های مهم و حیاتی نداشته و فرصت نمی یابند هر از گاهی پیش دوربین رسانه ها ظاهر شوند و با مردم سخن گویند. از این رهگذر هر اسر اند که میداد حذف شوند و پایگاه اجتماعی و سیاسی شان را در گوشه های کشور از دست دهند. پس باید گرد هم آیند و چهارچوب سیاسی را خلق کنند که از به حاشیه رفتن سیاسی پیشگیری کند. در پایان باید گفت که ائتلاف سیاسی تازه تشکیل شده، اپوزیسیون درون تیمی است. این مهره ها ناراضیان تقسیم قدرت در درون اردوگاه سیاسی غنی اند. هر یک احساس می کند با توجه به زحمت سیاسی که کشیده جایگاه چندان ندارد و امتیازهای دربی اعمال فشار بر ارگ به منظور پذیرش خواسته ها و شاید هم پیشگیری از به حاشیه رفتن سیاسی شان هستند.

صاحب امتیاز: داکتر حسین یاسا

مدیر مسوول: محمد رضا هویدا

سردبیر: حفیظ الله زکی

کاربکاتوریست: خالق علی زاده

دبیران: محمد صالحی، علی اصغر زاهدی

مسئول وب سایت: مهدی صالحی

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۷-۱۳۲

روزنامه افغانسان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.

هیئت تحریر در ویرایش مطالب باز دارد.

مقالات وارده بازگردانده نمی شود.

مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیاتگر دیدگاه روزنامه افغانسان میباشد.

روزنامه افغانسان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانسان است.

www.dailyafghanistan.com

Email: thedailyafghanistan@yahoo.com